

ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ ІННОВАЦІЙНИХ СТРАТЕГІЙ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ СИСТЕМНИХ ПЕРЕТВОРЕНЬ НА ПІДПРИЄМСТВІ

Ратушна С.І.

Хмельницький національний університет, м. Хмельницький

Інноваційна діяльність визнається у світовій науці й практиці як один з ключових чинників розвитку соціально-економічних систем. Тому значне коло питань управління інноваційною діяльністю були і є предметом наукового інтересу багатьох зарубіжних та вітчизняних вчених. Зокрема, слід вказати на роботи В. Дорофієнка, С. Захаріна, С. Ільяшенка, П. Перерви, В. Стадник, Л.Федулової, В.Хаустова, О. Ястремської та інших. Важливе місце у їх дослідженнях займають і питання формування інноваційних стратегій. Інновації є джерелами конкурентоспроможності підприємства, і реалізація кожної конкурентної стратегії передбачає цілеспрямовану інноваційну діяльність у тому напрямі, у якому підприємство має сильні позиції для формування довготривалих конкурентних переваг, тобто – реалізації інноваційної стратегії.

Однак аналіз існуючого наукового доробку показав, що інноваційні стратегії розглядаються швидше із позицій ринкових – як стратегія створення комерційно привабливих продуктів – і за ціною, і за споживчими характеристиками. Водночас не менш важливо розглядати інноваційні стратегії і з позицій їх внеску у якісний розвиток підприємств, з позицій їх здатності забезпечувати системні трансформації у відповідь на ринкові виклики. Тому формування теоретичних основ і науково-методичного інструментарію управління системними перетвореннями промислових підприємств на основі обґрунтованих інноваційних стратегій є актуальним завданням для вітчизняної економіки, що й зумовило мету даного дослідження.

Опираючись на положення теорії систем і теорії еволюції, у даному дослідженні виокремлено основні характеристики підприємства як соціально-економічної системи, що забезпечують їх здатність існувати у конкурентному просторі. Визначено, що ними є: адаптивність, цілісність (яка забезпечується інтеграційними зв'язками між структурними елементами), ієрархічність (через структурування влади і повноважень з виділенням рівнів і підсистем управління), цілеспрямованість (завдяки керуючого центру, який визначає цілі і засоби їх досягнення), зв'язок із зовнішнім середовищем (через який здійснюється матеріальний та інформаційний обмін), організаційно-фінансова стійкість (яка забезпечує збереження динамічної рівноваги в процесі функціонування). Зазначено, що існування економічної системи у довгостроковому періоді неможливе без цілеспрямованих і обґрунтованих змін у її внутрішньому середовищі і управління ними має здійснюватись через розробку інноваційної стратегії. Проаналізовано особливості інноваційних стратегій різних типів і визначено можливості кожної з них у реалізації якісних перетворень внутрішнього середовища промислового підприємства.